

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาทำการวิเคราะห์ โดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ โปรแกรม SPSSX และนำเสนอดังต่อไปนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูล ด้านสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามโดยใช้ค่าร้อยละ แล้วนำมาเสนอในรูปแบบตารางและการบรรยาย

2. วิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาระดับปริญญาตรี เกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาความเข้าใจในศิลปะ ในสหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์ในค้ำต่าง ๆ คือ

- 2.1 ด้านคุณสมบัติของอาจารย์ผู้สอนวิชาความเข้าใจในศิลปะ
- 2.2 ด้านคุณสมบัติของผู้เรียนวิชาความเข้าใจในศิลปะ
- 2.3 ด้านการใช้เอกสาร และตำราประกอบการเรียนการสอน
- 2.4 ด้านเนื้อหาวิชา และหลักสูตร
- 2.5 ด้านวิธีสอน และการจัดกิจกรรม
- 2.6 ด้านสื่อการสอน
- 2.7 ด้านการวัด และประเมินผล

โดยให้คะแนนความคิดเห็นแต่ละรายการตามที่กำหนดไว้ แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard diviation) และเปรียบเทียบความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาโดยการทดสอบค่าที (t-test) แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางและการบรรยายประกอบ

3. ข้อมูล ความคิดเห็นจากแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาความเข้าใจในศิลปะ นำเสนอในรูปแบบความเรียง

ตารางที่ 1 สถานภาพทั่วไปของอาจารย์

ข้อความ	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	11	55
หญิง	9	45
2. อายุ		
21-25	-	-
26-30	-	-
31-35	4	20
36-40	5	25
41 ขึ้นไป	11	55
3. วุฒิทางการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	-	-
ปริญญาตรี	11	55
ประกาศนียบัตรชั้นสูง	3	15
ปริญญาโท	6	30
ปริญญาเอก	-	-
4. ระยะเวลาที่ทำการสอนวิชาความเข้าใจในศิลปะ		
1-5 ปี	2	10
6-10 ปี	5	25
11-15 ปี	5	25
16-20 ปี	3	15
21 ปีขึ้นไป	5	25

ตารางที่ 1 สถานภาพทั่วไปของอาจารย์ (ต่อ)

	ข้อความ	จำนวน	ร้อยละ
5.	จำนวนคาบที่สอนวิชาความเข้าใจในศิลปะต่อ หนึ่งสัปดาห์		
	ต่ำกว่า 6 คาบ	11	55
	6-10 คาบ	9	45
	11-15 คาบ	-	-
6.	การเข้าร่วมอบรมสัมมนาศิลปะ		
	เคย	18	90
	ไม่เคย	2	10
7.	ความรู้เกี่ยวกับวิชาความเข้าใจในศิลปะ		
	มีความรู้อยู่ในเกณฑ์ดี	6	30
	มีความรู้พอสมควร	8	40
	ยังต้องการความรู้เพิ่มเติมอีกมาก	6	30
8.	วิธีการแสวงหาความรู้ทางศิลปะ (เลือกได้หลายวิธี)		
	เข้ารับการอบรมทางค่านศิลปะ	9	45
	ติดตามอ่านวารสาร	11	55
	อ่านตำราเกี่ยวกับวิชาความเข้าใจในศิลปะ	19	95
	สนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อน ๆ	4	20
	ศึกษาจากสถานที่จริง และทัศนศึกษา	5	25
	ศึกษาค้นคว้าด้วยตัวเอง	3	15
	คู่มือหรือการ	2	10
	ดูรายการโทรทัศน์ เช่น รายการกระแสดนตรี ...		
	หาค้น เป็นค้น	1	5

จากตารางที่ 1 พบว่า สถานภาพทั่วไปของอาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นอาจารย์เพศชายมากกว่าเพศหญิง คือ ร้อยละ 55 เป็นเพศชาย และร้อยละ 45 เป็นเพศหญิง อายุของอาจารย์ส่วนใหญ่คือ 41 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 55 รองลงมาคืออายุ 36-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 25 และอายุ 31-35 คิดเป็นร้อยละ 20 วุฒิการศึกษาของอาจารย์ อาจารย์ส่วนใหญ่คือร้อยละ 55 มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี รองลงมาคือวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโทคิดเป็นร้อยละ 30 และระดับประกาศนียบัตรชั้นสูง คิดเป็นร้อยละ 15 ระยะเวลาทำการสอนวิชาความเข้าใจในศิลปะ อาจารย์ร้อยละ 25 สอนมาแล้ว 6-10 ปี อีกร้อยละ 25 สอนมาแล้วเป็นเวลา 11-15 ปี และที่สอนมาแล้วมากกว่า 21 ปี ขึ้นไปก็มี ถึงร้อยละ 25 ส่วนระยะเวลาที่อาจารย์ทำการสอนน้อยที่สุดคือ 1-5 ปี คิดเป็นร้อยละ 10 จำนวนคาบที่สอนวิชาความเข้าใจในศิลปะต่อหนึ่งสัปดาห์ อาจารย์ส่วนใหญ่สอนต่ำกว่า 6 คาบ คิดเป็นร้อยละ 55 และอาจารย์ร้อยละ 45 สอนระหว่าง 6-10 คาบ อาจารย์ส่วนใหญ่เคยเข้าร่วมอบรมสัมมนาศิลปะถึงร้อยละ 90 ส่วนอาจารย์ที่ไม่เคยเข้าร่วมอบรมสัมมนาคิดเป็นร้อยละ 10 อาจารย์มีความรู้เกี่ยวกับวิชาความเข้าใจในศิลปะอยู่ในเกณฑ์พอสมควรถึงร้อยละ 40 ส่วนอาจารย์ที่มีความรู้อยู่ในเกณฑ์ดีคิดเป็นร้อยละ 30 และที่ยังต้องการความรู้เพิ่มเติมคิดเป็นร้อยละ 30 อาจารย์ส่วนใหญ่แสวงหาความรู้ด้วยการอ่านตำราถึงร้อยละ 95 รองลงมาคือการอ่านวารสารคิดเป็นร้อยละ 55 และใช้วิธีการเข้ารับการอบรม คิดเป็นร้อยละ 45 ส่วนวิธีที่อาจารย์ส่วนน้อยใช้แสวงหาความรู้ คือ คุุรายการโทรทัศน์ คิดเป็นร้อยละ 5 และการดูนิทรรศการ คิดเป็นร้อยละ 10

ตารางที่ 2 สถานภาพทั่วไปของนักศึกษา

	ข้อความ	จำนวน	ร้อยละ
1.	เพศ		
	ชาย	118	26.52
	หญิง	327	73.48
2.	อายุ		
	18-20 ปี	222	49.88
	21-23 ปี	196	44.04
	24-26 ปี	23	5.16
	26-29 ปี	4	.89
3.	ชั้นปีที่ศึกษา		
	ชั้นปีที่ 1	183	41.12
	ชั้นปีที่ 2	96	21.57
	ชั้นปีที่ 3	134	30.11
	ชั้นปีที่ 4	32	7.19
4.	ความรู้ทางค่านศิลปะ		
	ไม่มีความรู้ทางศิลปะมาก่อน	51	11.46
	เคยสนใจและมีความรู้พอประมาณ	385	86.51
	มีความรู้อย่างดี	9	2.02
5.	การแสวงหาความรู้ในวิชาความเข้าใจในศิลปะ (ตอบได้หลายข้อ)		
	ไต่ถาม และคุยกับเพื่อนนักศึกษา	237	53.25
	ติดตามอ่านวารสารเกี่ยวกับวิชานี้	202	45.39
	อ่านตำราศิลปะเท่าที่จะหาได้	259	58.20

ตารางที่ 2 สถานภาพทั่วไปของนักศึกษา (ต่อ)

ข้อความ	จำนวน	ร้อยละ
ติดตามข่าวสารทางศิลปะจากสื่อมวลชน ต่าง ๆ	217	48.76
ไต่ถาม และปรึกษาอาจารย์ผู้สอนประจำวิชา	167	37.52
ไต่ถาม และปรึกษาอาจารย์อื่น ๆ ที่ไม่ใช่ อาจารย์ประจำวิชา	24	5.39
ศึกษาค้นคว้าด้วยตัวเอง	6	1.34
คู่มือหรือเอกสาร	25	5.61

จากตารางที่ 2 พบว่า สถานภาพทั่วไปของนักศึกษา เป็นนักศึกษาเพศหญิงมากกว่าเพศชาย คือร้อยละ 73.48 เป็นเพศหญิง และร้อยละ 26.52 เป็นเพศชาย อายุของนักศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 18-20 ปี คิดเป็นร้อยละ 49.88 รองลงมาคืออายุอยู่ในช่วง 21-23 ปี คิดเป็นร้อยละ 49.88 สำหรับอายุอยู่ในช่วงระหว่าง 24-26 ปี คิดเป็นร้อยละ 5.16 และมีบางส่วนที่มีอายุอยู่ในช่วง 26-29 ปี คิดเป็นร้อยละ .89 ชั้นปีที่ศึกษา นักศึกษาส่วนใหญ่ ศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 41.12 และรองลงมาศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 3 คิดเป็นร้อยละ 30.11 สำหรับผู้ที่ศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 2 มีจำนวนคิดเป็นร้อยละ 21.57 และมีบางส่วนศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 4 คิดเป็นร้อยละ 7.19 นักศึกษาส่วนใหญ่เคยมีความสนใจและมีความรู้ทางด้านศิลปะพอสมควร คิดเป็นร้อยละ 86.51 ส่วนผู้ที่มีความรู้ทางด้านศิลปะอย่างค่อนคิดเป็นร้อยละ 2.02 สำหรับการแสวงหาความรู้ นักศึกษาส่วนใหญ่แสวงหาความรู้โดย การอ่านตำรา คิดเป็นร้อยละ 58.20 รองลงมาคือ ไต่ถามและพูดคุยกับเพื่อนนักศึกษา คิดเป็นร้อยละ 53.25 ส่วนวิธีที่นักศึกษาน้อยใช้แสวงหาความรู้คือ ศึกษาด้วยตัวเอง คิดเป็นร้อยละ 1.34 และไต่ถามและปรึกษาอาจารย์อื่น ๆ ที่ไม่ใช่อาจารย์ประจำวิชา คิดเป็นร้อยละ 5.39

ตารางที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณสมบัติของอาจารย์ผู้สอนวิชาความเข้าใจในศิลปะ

ข้อความ	อาจารย์			นักศึกษา			t
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	
1. มีความรู้ทางศิลปะในแนวลึก (เฉพาะสาขาวิชาอย่างลึกซึ้ง)	3.75	1.20	เห็นด้วย	4.33	0.67	เห็นด้วย	2.14*
2. มีความรู้ทางศิลปะในแนวกว้าง (ทุกสาขาวิชาในขั้นพื้นฐาน)	4.60	0.59	เห็นด้วย	4.15	0.72	เห็นด้วย	-2.66*
3. มีความรู้กว้างขวางในสาขาวิชาอื่น ๆ ด้วย	3.85	0.67	เห็นด้วย	3.73	0.70	เห็นด้วย	-0.73
4. มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับผู้เรียน	4.45	0.60	เห็นด้วย	4.60	0.56	เห็นด้วย	1.22
5. ติดตามข่าวสารและความเคลื่อนไหวในวงการศิลปะอยู่เสมอ	4.65	0.48	เห็นด้วย	4.27	0.65	เห็นด้วย	-2.52*
6. มีความสามารถในการใช้สื่อการสอน	4.55	0.51	เห็นด้วย	4.15	0.69	เห็นด้วย	-2.53*
7. มีความสามารถในการใช้ภาษาสื่อความหมาย	4.30	0.57	เห็นด้วย	4.18	0.65	เห็นด้วย	-0.77
8. มีความสามารถในการลำดับขั้นตอนของเนื้อหา	4.55	0.51	เห็นด้วย	4.15	0.68	เห็นด้วย	-2.52*
9. มีการผลิตผลงานทางวิชาการ เช่น ตำรา, เอกสาร ฯลฯ อย่างสม่ำเสมอ	4.00	0.91	เห็นด้วย	3.58	0.80	เห็นด้วย	-2.24*

* แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณสมบัติของอาจารย์ผู้สอนวิชาความเข้าใจในศิลปะ (ต่อ)

ข้อความ	อาจารย์			นักศึกษา			t
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	
10. แต่งกายสุภาพ สะอาด และมีรสนิยม	4.30	0.80	เห็นด้วย	4.17	0.70	เห็นด้วย	-0.74
11. มีความตรงต่อเวลา	4.55	0.51	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	4.09	0.86	เห็นด้วย	-3.76*
12. มีน้ำใจ และศรัทธาในอาชีพของตนเอง	4.55	0.51	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	4.43	0.63	เห็นด้วย	-0.99
รวม	4.34	0.30	เห็นด้วย	4.15	0.39	เห็นด้วย	-2.06*

* แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 3 แสดงว่าอาจารย์และนักศึกษามีความคิดเห็นด้านคุณสมบัติของอาจารย์ผู้สอนอยู่ในระดับเห็นด้วย ($\bar{X} = 4.33$, $\bar{X} = 4.15$) ตามลำดับ แต่เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นโดยการทดสอบค่าที พบว่า ความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อวิเคราะห์เป็นรายข้อจากค่าเฉลี่ยพบว่า ในจำนวน 12 ข้อ อาจารย์มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วย จำนวน 6 ข้อ ได้แก่ข้อ 1, ข้อ 3, ข้อ 4, ข้อ 7, ข้อ 9, ข้อ 10

ส่วนอีก 6 ข้ออาจารย์ แสดงความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง ได้แก่ ข้อ 2, ข้อ 5, ข้อ 6, ข้อ 8, ข้อ 11, ข้อ 12 และข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดได้แก่ข้อ 5

ทางด้านกลุ่มนักศึกษามีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับเฉลี่ยเห็นด้วยจำนวน 11 ข้อ ยกเว้นข้อ 4 เพียงข้อเดียวที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับที่เห็นด้วยอย่างยิ่ง และข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดได้แก่ข้อ 4

ตารางที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้เรียนวิชาความเข้าใจในศิลปะ

ข้อความ	อาจารย์			นักศึกษา			t
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	
1. มีความรู้ทางด้านศิลปะมาก่อน	2.75	0.91	ไม่แน่ใจ	3.90	0.79	เห็นด้วย	6.37*
2. มีความกระตือรือร้นในการเรียน	4.35	0.67	เห็นด้วย	4.07	0.70	เห็นด้วย	-1.72
3. มีความมั่นใจในการแสดงความคิดเห็นและซักถามเมื่อมีข้อสงสัย	4.45	0.60	เห็นด้วย	4.06	0.73	เห็นด้วย	-2.32*
4. มีความเข้าใจในจุดมุ่งหมายของการเรียนวิชาความเข้าใจในศิลปะ	4.35	0.58	เห็นด้วย	4.14	0.64	เห็นด้วย	-1.42
5. มีความสนใจและติดตามข่าวสารความเคลื่อนไหวของวงการศิลปะอยู่เสมอ	4.30	0.57	เห็นด้วย	3.90	0.78	เห็นด้วย	-3.00*
รวม	4.04	0.50	เห็นด้วย	4.01	0.49	เห็นด้วย	-0.20

*แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4 แสดงว่า อาจารย์และนักศึกษามีความคิดเห็นด้านคุณสมบัติของผู้เรียนอยู่ในระดับเห็นด้วย ($\bar{X} = 4.04$, $\bar{X} = 4.01$) ตามลำดับ และเมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นโดยการทดสอบค่าที พบว่า ความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษามีแตกต่างกัน

เมื่อวิเคราะห์เป็นรายข้อพบว่าในจำนวน 5 ข้อ อาจารย์มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเฉลี่ยไม่แน่ใจ 1 ข้อ คือข้อ 1 นอกนั้นอีกจำนวน 4 ข้อ พบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วย และข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ข้อ 3

นักศึกษามีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยทุกข้อและข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ข้อ 4

ตารางที่ 5 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้เอกสารและตำราประกอบการเรียนการสอน

ข้อความ	อาจารย์			นักศึกษา			t
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	
1. ใช้เอกสารของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครูประกอบการเรียนการสอน	3.45	0.68	ไม่แน่ใจ	3.75	0.77	เห็นด้วย	1.72
2. ใช้เอกสารที่ผู้สอนหรือภาควิชาจัดทำขึ้น	4.00	0.45	เห็นด้วย	3.97	0.80	เห็นด้วย	-0.27
3. ใช้เอกสารอื่น ๆ หรือสิ่งพิมพ์ที่ผู้สอนเห็นว่าเหมาะสม	4.45	0.51	เห็นด้วย	4.13	0.72	เห็นด้วย	-2.66*
รวม	3.96	0.373	เห็นด้วย	3.95	0.53	เห็นด้วย	-0.16

*แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 5 แสดงว่า อาจารย์และนักศึกษามีความคิดเห็นด้านการใช้เอกสารและตำราประกอบการเรียนการสอน อยู่ในระดับเห็นด้วย ($\bar{X} = 3.95$, $\bar{X} = 3.96$) ตามลำดับ เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นโดยการทดสอบค่าที พบว่าความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาไม่แตกต่างกัน

เมื่อวิเคราะห์เป็นรายข้อ พบว่า ในจำนวน 3 ข้อ อาจารย์มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเฉลี่ยไม่แน่ใจ 1 ข้อ คือข้อ 1 ส่วนอีก 2 ข้อ มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยได้แก่ข้อ 2 และข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดได้แก่ข้อ 3

นักศึกษามีความคิดเห็นอยู่ในระดับเฉลี่ยเห็นด้วยในทุกข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดได้แก่ข้อ 3

ตารางที่ 6 ความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาและหลักสูตร

ข้อความ	อาจารย์			นักศึกษา			t
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	
6.1 ความคิดเห็นต่อเนื้อหาวิชา							
(1) เนื้อหาที่มีประโยชน์ต่อการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน	4.05	0.68	เห็นด้วย	4.19	0.66	เห็นด้วย	0.97
(2) เนื้อหาที่มีความต่อเนื่องและเรียงลำดับความยากง่ายไม่ขาดตอน	3.45	0.82	ไม่แน่ใจ	3.89	0.70	เห็นด้วย	2.72*
(3) เนื้อหาวิชาที่มีความสัมพันธ์กับประสบการณ์ของผู้เรียน	3.70	0.65	เห็นด้วย	3.89	0.72	เห็นด้วย	1.20
(4) เนื้อหาที่มีความยืดหยุ่นได้ตามความเหมาะสม	4.25	0.78	เห็นด้วย	4.03	0.66	เห็นด้วย	-1.39
(5) เนื้อหาวิชามุ่งส่งเสริมและพัฒนาประสบการณ์ทางศิลปะให้แก่ผู้เรียน	4.20	0.76	เห็นด้วย	4.22	0.65	เห็นด้วย	0.13
(6) เนื้อหาวิชามุ่งส่งเสริมทักษะทางศิลปะให้แก่ผู้เรียน	3.05	1.23	ไม่แน่ใจ	4.11	.76	เห็นด้วย	3.83*
(7) เนื้อหาวิชาที่มีความทันสมัยและทันต่อเหตุการณ์	3.70	0.97	เห็นด้วย	3.96	0.86	เห็นด้วย	1.34
(8) การจัดอัตราเวลาเรียนให้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา	3.25	1.41	ไม่แน่ใจ	3.88	0.81	เห็นด้วย	2.01*
รวม	3.70	0.52	เห็นด้วย	4.02	0.44	เห็นด้วย	3.11*

* แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 6 แสดงว่าอาจารย์และนักศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาและหลักสูตรอยู่ในระดับเห็นด้วย ($\bar{X} = 3.70$, $\bar{X} = 4.02$) ตามลำดับ เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นโดยการทดสอบค่าที พบว่า ความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อวิเคราะห์เป็นรายข้อ พบว่า ในจำนวน 8 ข้อ อาจารย์มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเฉลี่ยไม่แน่ใจ 3 ข้อ คือ ข้อ 2, ข้อ 6, ข้อ 8 มีจำนวน 5 ข้อ คิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วย ได้แก่ข้อ 1, ข้อ 3, ข้อ 4, ข้อ 5, ข้อ 7 และข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ข้อ 4

นักศึกษามีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยในทุกข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ข้อ 5

จากตารางที่ 7 ความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาและหลักสูตร (ต่อ)

ข้อความ	อาจารย์			นักศึกษา			t
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	
6.2 เนื้อหาวิชามีความสำคัญ เป็นประโยชน์และควรคงไว้เพียงใด							
(1) ความหมายและขอบข่ายของศิลปะ	4.45	0.51	เห็นด้วย	4.28	0.69	เห็นด้วย	-1.06
(2) องค์ประกอบศิลปะ	4.25	0.44	เห็นด้วย	4.30	0.60	เห็นด้วย	0.39
(3) ศัพท์และภาษาทางศิลปะ	4.00	0.56	เห็นด้วย	3.88	0.64	เห็นด้วย	-0.82
(4) ศิลปวิจารณ์	3.85	0.81	เห็นด้วย	3.82	0.75	เห็นด้วย	-0.17
(5) ศิลปะไทย	4.20	0.41	เห็นด้วย	4.23	0.65	เห็นด้วย	0.32
(6) ศิลปะสากล	4.10	0.30	เห็นด้วย	3.99	0.64	เห็นด้วย	-1.36
(7) ศิลปะในชีวิตประจำวัน	4.35	0.48	เห็นด้วย	4.26	0.58	เห็นด้วย	-0.62
(8) ศิลปะพื้นบ้าน	3.90	0.91	เห็นด้วย	4.31	0.64	เห็นด้วย	2.00*
รวม	4.13	0.37	เห็นด้วย	4.13	0.39	เห็นด้วย	-0.00

* แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 7 แสดงว่าอาจารย์และนักศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาและหลักสูตรด้านความสำคัญ เป็นประโยชน์ และควรคงไว้ของเนื้อหาวิชา อยู่ในระดับเฉลี่ยเห็นด้วย ($\bar{X} = 4.13, \bar{X} = 4.13$) ตามลำดับ เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นโดยการทดสอบค่าที พบว่า ความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาไม่แตกต่างกัน

เมื่อวิเคราะห์เป็นรายข้อ พบว่า ในจำนวน 8 ข้อ อาจารย์มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยทุกข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ข้อ 1

นักศึกษามีความคิดเห็นอยู่ในระดับเฉลี่ยเห็นด้วยในทุกข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ข้อ 8

ตารางที่ 8 ความคิดเห็นเกี่ยวกับวิธีสอนและการจัดกิจกรรม

ข้อความ	อาจารย์			นักศึกษา			t
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	
1. การสอนโดยวิธีบรรยาย	4.25	0.55	เห็นด้วย	3.47	1.04	ไม่แน่ใจ	-5.87*
2. การเชิญวิทยากรมาบรรยายเป็นครั้งคราว	4.30	0.47	เห็นด้วย	4.08	0.83	เห็นด้วย	-1.89
3. การให้แบบฝึกหัดเพื่อเสริมการเรียนรู้ของนักศึกษา	4.05	0.47	เห็นด้วย	3.85	0.89	เห็นด้วย	-0.96
4. การให้นักศึกษาทำรายงานในบางหัวข้อ	4.30	0.47	เห็นด้วย	3.87	0.81	เห็นด้วย	-3.81*
5. การให้นักศึกษาได้ค้นคว้าและอภิปรายในชั้นเรียน	4.20	0.76	เห็นด้วย	3.90	0.83	เห็นด้วย	-1.57
6. การจัดให้มีการศึกษานอกสถานที่ตามความเหมาะสม	4.60	0.59	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	4.43	0.71	เห็นด้วย	-0.99
7. การจัดกิจกรรมสร้างความสนใจของนักศึกษาให้มาตอบทเรียน	4.35	0.58	เห็นด้วย	4.44	0.60	เห็นด้วย	0.70
8. การจัดกิจกรรมที่กระตุ้นให้นักศึกษาได้คิดวิเคราะห์วิจารณ์ และแสดงความคิดเห็น	4.45	0.60	เห็นด้วย	4.28	0.66	เห็นด้วย	-1.06
9. การจัดกิจกรรมที่คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล	3.95	0.82	เห็นด้วย	3.96	0.82	เห็นด้วย	0.06
10. การจัดกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้นักศึกษาทุกคนได้เข้าร่วมกิจกรรม	4.20	0.61	เห็นด้วย	4.41	0.59	เห็นด้วย	1.56
11. การจัดกิจกรรมให้นักศึกษาได้ปฏิบัติจริง	3.90	0.78	เห็นด้วย	4.47	0.63	เห็นด้วย	3.93*
12. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่สอดคล้องและสัมพันธ์กับเหตุการณ์ในปัจจุบัน	4.35	0.48	เห็นด้วย	4.36	0.66	เห็นด้วย	0.11
รวม	4.24	0.42	เห็นด้วย	4.13	0.36	เห็นด้วย	-1.32

* แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 8 แสดงว่า อาจารย์และนักศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับวิธีสอน และการจัดกิจกรรม อยู่ในเกณฑ์เฉลี่ยเห็นด้วย ($\bar{X} = 4.24$, $\bar{X} = 4.13$) เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นโดยการทดสอบค่าที พบว่า ความคิดเห็นของอาจารย์และ นักศึกษาไม่แตกต่างกัน

เมื่อวิเคราะห์เป็นรายข้อ พบว่า ในจำนวน 12 ข้อ อาจารย์มีความคิดเห็น อยู่ในระดับเห็นด้วยจำนวน 11 ข้อ มีข้อ 6 เพียงข้อเดียวที่มีความคิดเห็นอยู่ในเกณฑ์ เห็นด้วยอย่างยิ่ง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ข้อ 6

นักศึกษามีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยจำนวน 11 ข้อ ยกเว้นเพียงข้อเดียว คือข้อ 1 ที่มีความคิดเห็นอยู่ในเกณฑ์ไม่แน่ใจ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ข้อ 11

ตารางที่ 9 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสื่อการสอนวิชาความเข้าใจในศิลปะ

ข้อความ	อาจารย์			นักศึกษา			t
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	
1. การใช้รูปภาพเป็นสื่อการเรียนการสอน	4.35	0.48	เห็นด้วย	4.37	0.69	เห็นด้วย	0.26
2. การใช้สไลด์และภาพโปรเจกต์เป็นสื่อการเรียนการสอน	4.80	0.41	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	4.37	0.76	เห็นด้วย	-4.33*
3. การใช้วีดิโอและภาพยนตร์เป็นสื่อการสอน	4.75	0.44	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	4.47	0.74	เห็นด้วย	-2.62*
4. การใช้หนังสือและวารสารเป็นสื่อการเรียนการสอน	4.05	0.99	เห็นด้วย	4.07	0.70	เห็นด้วย	0.11
5. การใช้ของจริงเป็นสื่อการสอน	4.50	0.60	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	4.53	0.66	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	0.24
รวม	4.49	0.36	เห็นด้วย	4.36	0.47	เห็นด้วย	-1.14

*แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 9 แสดงว่าอาจารย์และนักศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับ
สื่อการสอนอยู่ในเกณฑ์เฉลี่ยเห็นด้วย ($\bar{X} = 4.49$, $\bar{X} = 4.36$) ตามลำดับ เมื่อ
เปรียบเทียบความคิดเห็นโดยการทดสอบค่าที พบว่า ความคิดเห็นของอาจารย์และ
นักศึกษาไม่แตกต่างกัน

เมื่อวิเคราะห์เป็นรายข้อพบว่า ในจำนวน 5 ข้อ อาจารย์มีความคิดเห็น
อยู่ในระดับเฉลี่ยเห็นด้วยอย่างยิ่ง 3 ข้อ คือ ข้อ 2, ข้อ 3, ข้อ 5 ข้อที่อาจารย์มี
ความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วย 2 ข้อได้แก่ ข้อ 1, ข้อ 4 และข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด
ได้แก่ข้อ 2

นักศึกษามีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยจำนวน 4 ข้อ ได้แก่ข้อ 1,
ข้อ 2, ข้อ 4 มีเพียงข้อเดียวคือข้อ 5 ที่มีความคิดเห็นอยู่ในเกณฑ์เห็นด้วยอย่างยิ่ง
และข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ข้อ 5

ตารางที่ 10 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผล

ข้อความ	อาจารย์			นักศึกษา			t
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	
7.1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับวิธีการวัดผล							
(1) การให้แบบฝึกหัดหรือมอบหมายงานให้ทำ	4.05	0.39	เห็นด้วย	3.95	0.77	เห็นด้วย	-1.04
(2) การให้ค้นคว้าทำรายงานหรือการอภิปราย	4.10	0.64	เห็นด้วย	3.82	0.82	เห็นด้วย	-1.50
(3) การสังเกตการทำงานกลุ่ม	4.00	0.56	เห็นด้วย	3.87	0.84	เห็นด้วย	-0.94
(4) การสังเกตการทำงานเป็นรายบุคคล	4.10	0.55	เห็นด้วย	3.95	0.86	เห็นด้วย	-1.15
(5) การสำรวจทัศนคติ	3.80	0.89	เห็นด้วย	3.82	0.77	เห็นด้วย	0.11
(6) การสำรวจการเข้าชั้นเรียนสม่ำเสมอ	4.15	0.67	เห็นด้วย	3.84	0.94	เห็นด้วย	-1.93
(7) การทดสอบย่อยเดือนละครั้ง	3.30	0.97	ไม่แน่ใจ	3.67	0.94	เห็นด้วย	1.73
(8) การทดสอบกลางภาค	3.80	0.89	เห็นด้วย	4.00	0.73	เห็นด้วย	1.24
(9) การทดสอบปลายภาค	4.45	0.60	เห็นด้วย	4.18	0.70	เห็นด้วย	-1.63
รวม	3.97	0.36	เห็นด้วย	3.90	0.46	เห็นด้วย	-0.65

จากตารางที่ 10 แสดงว่าอาจารย์และนักศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับวิธีการวัดผลอยู่ในระดับเห็นด้วย ($\bar{X} = 3.97$, $\bar{X} = 3.90$) ตามลำดับ เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นโดยการทดสอบค่าที พบว่า ความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาไม่แตกต่างกัน.

เมื่อวิเคราะห์เป็นรายข้อพบว่าในจำนวน 9 ข้อ อาจารย์มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเฉลี่ย ไม่น่าใจ 1 ข้อ คือข้อที่ 7 นอกนั้นมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยจำนวน 8 ข้อ ที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดได้แก่ข้อ 9

นักศึกษามีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยในทุกข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดได้แก่ข้อ 9

ตารางที่ 11 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผล

ข้อความ	อาจารย์			นักศึกษา			t
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	
7.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้รูปแบบการวัดผลและประเมินผล							
(1) การใช้แบบทดสอบเชิงอัตนัย	3.75	0.71	เห็นด้วย	3.44	1.19	ไม่แน่ใจ	-1.82
(2) การใช้แบบทดสอบเชิงปรนัย	4.15	0.58	เห็นด้วย	3.91	0.97	เห็นด้วย	-1.72
(3) การใช้แบบทดสอบเชิงอัตนัยและปรนัยปนกัน	4.35	0.58	เห็นด้วย	3.91	0.92	เห็นด้วย	-3.18*
(4) การสอบภาคปฏิบัติ	3.25	1.29	ไม่แน่ใจ	3.95	1.00	เห็นด้วย	2.42*
(5) การสอบสัมภาษณ์	3.15	0.93	ไม่แน่ใจ	3.10	1.08	ไม่แน่ใจ	-0.18
(6) การสอบจากสไลด์หรือแผนภาพ	3.90	0.91	เห็นด้วย	3.08	1.13	ไม่แน่ใจ	-3.16*
รวม	3.75	0.41	เห็นด้วย	3.56	0.61	เห็นด้วย	-1.96

* แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 11 แสดงว่า อาจารย์และนักศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้รูปแบบการวัดและประเมินผลอยู่ในระดับเห็นด้วย ($\bar{X} = 3.75$, $\bar{X} = 3.56$ ตามลำดับ) เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นโดยการทดสอบค่าที พบว่า ความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาไม่แตกต่างกัน

เมื่อวิเคราะห์เป็นรายข้อพบว่า ในจำนวน 6 ข้อ อาจารย์มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเฉลี่ย ไม่น่าใจ 2 ข้อ คือข้อที่ 4 และข้อ 5 นอกนั้นมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยจำนวน 4 ข้อ ได้แก่ข้อ 1, ข้อ 2, ข้อ 3, ข้อ 6 และข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดได้แก่ข้อ 3

นักศึกษามีความคิดเห็นอยู่ในระดับไม่น่าใจ 3 ข้อคือข้อที่ 1, ข้อ 5 และข้อ 6 นอกนั้นมีระดับความคิดเห็นอยู่ในเกณฑ์เห็นด้วยจำนวน 3 ข้อ ได้แก่ข้อ 2, ข้อ 3, ข้อ 4 และข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดได้แก่ข้อ 4

ตารางที่ 12 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผล

ข้อความ	อาจารย์			นักศึกษา			t
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	
7.3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการวัดความสามารถในด้านต่าง ๆ ในการวัดผลและประเมินผล							
(1) การวัดความสามารถในด้านความรู้ ความจำ	3.40	0.82	ไม่แน่ใจ	3.83	0.88	เห็นด้วย	2.17*
(2) การวัดความสามารถในด้านความเข้าใจ	4.45	0.51	เห็นด้วย	4.23	0.68	เห็นด้วย	-1.40
(3) การวัดความสามารถในด้าน การแสดงความคิดเห็นวิจารณ์ และการใช้เหตุผล	4.55	0.51	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	4.15	0.73	เห็นด้วย	-3.33*
(4) การวัดความสามารถในด้าน การตัดสินใจและการแก้ปัญหา	4.00	0.64	เห็นด้วย	4.11	0.74	เห็นด้วย	0.68
(5) การวัดความสามารถในด้าน การนำไปใช้	4.15	0.67	เห็นด้วย	4.35	0.66	เห็นด้วย	1.36
รวม	4.11	0.37	เห็นด้วย	4.13	0.47	เห็นด้วย	0.27

* แยกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 12 แสดงว่าอาจารย์และนักศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับการวัดความสามารถในด้านต่าง ๆ ในการวัดผลและประเมินผล อยู่ในระดับเห็นด้วย ($\bar{X} = 4.11$, $\bar{X} = 4.13$ ตามลำดับ) เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นโดยการทดสอบค่าที่พบว่า ความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาไม่แตกต่างกัน

เมื่อวิเคราะห์เป็นรายข้อพบว่า ในจำนวน 5 ข้อ อาจารย์มีความคิดเห็นอยู่ในระดับไม่แน่ใจ 1 ข้อ คือข้อที่ 1 อยู่ในเกณฑ์เห็นด้วยอย่างยิ่ง 1 ข้อคือ ข้อที่ 2 นอกนั้นมีความคิดเห็นอยู่ในเกณฑ์เห็นด้วยจำนวน 3 ข้อ ได้แก่ ข้อ 2, ข้อ 4, ข้อ 5 และข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดได้แก่ข้อ 3

นักศึกษามีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยทุกข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดได้แก่

ข้อ 5

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาความเข้าใจในศิลปะใน
สหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์ในแบบสอบถามตอนที่ 3

ผู้วิจัยได้รวบรวมความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาจากแบบสอบถาม
ปลายเปิด (open ended) แล้วนำเสนอในรูปแบบความเรียงดังนี้

ก. ความคิดเห็นด้านเนื้อหาวิชาและหลักสูตร

อาจารย์ผู้สอนวิชาความเข้าใจในศิลปะ ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับ
เนื้อหาวิชาและหลักสูตรว่า ควรมีการสัมมนาเพื่อเสนอแนะหรือตกลงให้เข้าใจร่วมกันถึง
ขอบข่ายเนื้อหาวิชา และควรมีบางเนื้อหาเฉพาะของแต่ละภาค เช่น ศิลปะของท้องถิ่นมี
อาจารย์บางส่วนมีความคิดเห็นเห็นว่า ควรเพิ่มหน่วยกิต และจำนวนชั่วโมงที่สอนให้มากขึ้น

นักศึกษาส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาและหลักสูตรว่า
เนื้อหาวิชาควรเน้นการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน และควรเพิ่มเวลาเรียนให้มากขึ้น รวมทั้ง
ควรปรับปรุงเนื้อหาให้เหมาะสมกับสภาพของผู้เรียน มีนักศึกษาบางส่วนมีความคิดเห็นเห็นว่า
เนื้อหาควรมีทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ตลอดจนควรเพิ่มบางเนื้อหา เช่น ศิลปะสมัยใหม่
ชีวประวัติศิลปินที่มีชื่อเสียงของโลก

ข. ความคิดเห็นด้านกิจกรรมการเรียนการสอน

อาจารย์ผู้สอนวิชาความเข้าใจในศิลปะ ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับ
กิจกรรมการเรียนการสอนว่า ควรมีการนำนักศึกษาไปสัมผัสของจริงให้ได้รับประสบการณ์
ตรง เช่น พิพิธภัณฑ์ นิทรรศการ หรือทัศนศึกษาอย่างน้อย 1 ครั้ง และมีอาจารย์บางส่วน
มีความคิดเห็นเห็นว่า ควรมีการร่วมมือกับภาควิชาอื่นในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและ
การแสดงผลงาน

นักศึกษาส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนการสอนว่า
ควรมีการนำนักศึกษาไปทัศนศึกษาบ้าง และควรจัดกิจกรรมให้มากขึ้น มีนักศึกษาบางส่วนมี
ความเห็นเห็นว่า ควรมีการจัดแสดงผลงานของนักศึกษา และมีกิจกรรมร่วมกันระหว่างนักศึกษา
ต่างหมู่เรียนที่เรียนวิชาความเข้าใจในศิลปะด้วยกัน ตลอดจนการให้นักศึกษาได้ค้นคว้า
ด้วยตัวเองให้มากขึ้น

ค. ความคิดเห็นเกี่ยวกับสื่อการเรียนการสอน

อาจารย์ผู้สอนวิชาความเข้าใจในศิลปะส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสื่อการเรียนการสอนว่า ควรมีแหล่งผลิตสื่อการเรียนให้กว้างขวาง มีการจัดทำวิดีโอเกี่ยวกับวิชาความเข้าใจในศิลปะ และอาจารย์บางส่วนมีความคิดเห็นว่า แต่ละสภวิทยาลัยควรร่วมกันจัดทำสื่อการเรียน และมีศูนย์บริการสื่อการเรียนในกรมการฝึกหัดครู

นักศึกษาส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสื่อการเรียนการสอนว่า ควรมีการใช้สื่อการเรียนให้มาก ตลอดจนควรมีสื่อการเรียนใหม่ ๆ มาใช้ และนักศึกษาบางส่วนมีความคิดเห็นว่า ควรมีเอกสารตำราให้มากขึ้น รวมทั้ง ควรมีสื่อการเรียนหลาย ๆ แบบ

ง. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการวัดและประเมินผล

อาจารย์ผู้สอนวิชาความเข้าใจในศิลปะส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลว่า ควรใช้ข้อสอบรวมของทุกวิทยาลัย แต่มีอาจารย์บางส่วนมีความคิดเห็นว่าควรให้อาจารย์ผู้สอนออกข้อสอบเอง และถ้ามีภาคปฏิบัติมาก การทดสอบภาคทฤษฎีควรลดน้อยลงไป

นักศึกษาส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลว่า เมื่อจบการเรียนในแต่ละบทแล้วควรมีการวัดผลและประเมินผลหรือสอบย่อย และจัดประเมินผลจากผลงานด้วย และมีนักศึกษาบางส่วน มีความคิดเห็นว่า ควรวัดผลจากความสนใจ เช่น การเข้าชั้นเรียนตลอดจนขบวนการทำงานมากกว่า วัดผลงานอย่างเดียว